

Fővárosi Bíróság.
20.P.26.198/2004/42.

A Magyar Köztársaság nevében!

a Fővárosi Bíróság

Dr. Szűcs Péter ügyvéd (1107. Budapest Kékvirág u. 14/II/8.) által képviselt,
kk. I.rendű felperes neve (budapesti.) **I. rendű,**
II.rendű felperes neve (ugyanottani lakos) **II. rendű felpereseknek,**

Dr....jogtanácsos által képviselt,
alperes neve **alperes elleni**

kártérítés iránti perében meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A bíróság kötelezi az alperest arra, hogy fizessen meg 15 nap alatt **nem vagyoni kártérítés** címén az I. rendű felperesnek 8.000.000,- (nyolcmillió) Ft-ot, a II. rendű felperesnek pedig 500.000,- (ötszázezer) Ft-ot és ezen összeg után 2002. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot.

A bíróság kötelezi az alperest arra, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felpereseknek egyetemleges jogosultsággal

- **közlekedési többletköltség** címén 810.000,- (nyolcszáztízezer) Ft-ot és ezen összeg után 2004. június 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,

- **kísérő költsége** címén 194.250,- (egyszázkilencvennégyezer-kettőszázötven) Ft-ot és ezen összeg után 2004. július 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,

- **gyógyszerek, gyógyhatású természetes készítmények** címén 999.000,- (kilencszázkilencvenkilencezer) Ft-ot és ezen összeg után 2004. augusztus 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,

- **gyógytorna többletköltség címén 770.000,-** (hétszázhetvenezer) Ft-ot és ezen összeg után 2003. december 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,
- **gyógyúszás többletköltség címén 301.920,-** (háromszázegyezer-kilencszázhusz) Ft-ot és ezen összeg után 2004. augusztus 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,
- **kulturális többletköltség címén 9.000,-** (kilencezer) Ft-ot és ezen összeg után 2002. június 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,
- **háztartási kisegítő többletköltsége címén 665.000,-** (hatszázhatvanötezer) Ft-ot és ezen összeg után 2004. augusztus 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,
- **ápoló, gondozó többletkiadása címén 150.000,-** (százötvenezer) Ft-ot és ezen összeg után **2002. december 1-től a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,**
- **telefon többletköltség címén 6.000,-** (hatezer) Ft-ot és ezen összeg után 2002. május 16-tól a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,
- **élelemfeljavítás címén 10.500,-** (tízezeröttszáz) Ft-ot és ezen összeg után 2002. június 8-tól a kifizetés napjáig járó és a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatot,
- **plasztikai műtét költsége címén 23.000,-** (huszonháromezer) Ft-ot és ezen összeg után 2005. május 12-től a kifizetés napjáig járó és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot,
- **orvosi vizsgálat költsége címén 3.000,-** (háromezer) Ft-ot és ezen összeg után 2006. április 5-től a kifizetés napjáig járó és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot,
- **költségpótló járadék címén 162.940,-** (egyszázhatvankettőezer-kilencszáznegyven) Ft hátralékos járadékot, valamint ezen összegből 60.000,- (hatvanezer) Ft tőke után 2006. november 1-től, a fennmaradó 36.940,- (harminchatezer-kilencszáznegyven) Ft tőke után 2006. december 25-től, 66.000 (hatvanhatezer) Ft tőke után pedig 2006.január 15-től a kifizetés napjáig járó és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 2007. január 1-től minden hónap 20. napjáig esedékesen 54.940,- (ötvennégyezer-kilencszáznegyven) Ft járadékot.

A bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

A járadék megfizetésére, valamint a plasztikai műtét, és az orvosi vizsgálat címén fizetendő marasztalás tekintetében az ítélet fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajtható.

A bíróság megállapítja, hogy az alperes a fizetési kötelezettségébe jogosult beszámítani az általa teljesített 2.886.613,- (kettőmillió-nyolcszáznyolcvanhatezer-hatszáztizenhárom) Ft-ot.

A bíróság kötelezi továbbá az alperest arra, hogy fizessen meg a felperesek javára egyetemleges jogosultsággal 650.000,- (hatszázötvenezer) Ft + 20% ÁFA perköltséget.

A le nem rótt 900.000,- (kilencszázezer) Ft kereseti illetéket és 31.250,-(harmincegyezer-kettőszázötven) Ft állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 nap alatt a Fővárosi Ítéletáblához címzett, de a Fővárosi Bíróságnál írásban, 3 egyező példányban benyújtható fellebbezésnek van helye.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását kérhetik. Amennyiben a fellebbezés a perköltség viselésére, összegére, a teljesítési határidőre, a kamat megfizetésére vonatkozik, az előzetes végrehajthatósággal, valamint a le nem rótt állam által előlegezett illeték és költség viselésével kapcsolatos, avagy csupán az ítélet indokolása ellen irányul, a másodfokú bíróság a peres felek kérelmére a fellebbezést tárgyaláson bírálja el.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket arról, hogy a fellebbezéshez mellékelt közös kérelemben a jogi képviselővel eljáró felek indítványozhatják, hogy az anyagi jogszabály megsértésére alapított fellebbezést közvetlenül a Legfelsőbb Bíróság bírálja el. Vagyoni jogi ügyben a felek akkor indítványozhatják a Legfelsőbb Bíróság eljárását, hogyha a fellebbezésben vitatott érték 500.000,- Ft-ot meghaladja.

I n d o k o l á s

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A B. ...irányába közlekedett X. 2002. március 5-én az Y. tulajdonát képező ... forgalmi rendszámú Audi típusú személygépkocsival téli mérsékelt időben működő közvilágítás mellett, száraz felületű aszfaltborítású úton, a személygépkocsit 80 km/óra körüli sebességgel vezette. Ebben az időben a gépkocsi haladási iránya szerinti bal oldalán a 168-as buszról leszállt a gyermekkorú I. rendű felperes neve, X1 és X2, akik a gyalogátkelőhelyen sietősen keltek át. X a szám közelében kialakított gyalogátkelőhelyhez közeledve a buszmegállóban lévő autóbust kikerülte, majd a vele szemben közlekedő gépkocsi mögül lelépve a kijelölt gyalogátkelőhelyen, haladási irányához képest balról jobbra áthaladó gyermekkorú I. rendű felperest és X1-t 79 km/óra sebességgel elütötte. Ezután a gyalogátkelőhelyet elhagyva neki ütközött a vele szemben szabályosan közlekedő ... forgalmi rendszámú személygépkocsinak. Az ütközés következtében a X által vezetett autó keresztben, orral a bal oldali forgalmi sávban hátsó részében a jobb oldali forgalmi sávban állt meg az ütközés helyétől 4-5 méter távolságra.

A baleset következtében az I. rendű felperes I. nyakcsigolya törést, jobb kulcscsont-törést, jobb felkarcsont törést, jobb combcsont-törést, bal sípcsonti külső bütyöktörést, jobb szeméremcsont felső szár, bal szeméremcsont alsó szár törést, részleges jobb ülő- és combideg sérülést, agyzúzódást szenvedett. A baleset következtében az I. rendű felperest ért sérüléseiből súlyos maradandó fogyatékoság alakult ki, 67 %-ot elérő baleseti eredetű munkaképesség csökkenés állapítható meg.

X bűnösségét a PKKB számú ítéletével maradandó fogyatékoságot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében állapította meg, és ezért őt 1 év fogházbüntetésre, és 2 évi közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte, a fogházbüntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

A balesetért felelős ... forgalmi rendszámú személygépkocsi a baleset idején az alperesnél rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással.

Az I. rendű felperes a baleset idején 12 éves, 6. osztályos életvidám, barátkozó, jó tanuló gyermek volt, aki nagyon jól énekelt, gimnáziumban szeretett volna tovább tanulni, mert állatorvos szeretett

volna lenni. A baleset következtében az I. rendű felperesen több műtétet hajtottak végre, egyebek között plasztikai műtéteket is. A balesetet követően az I. rendű felperes tanulmányi eredménye megromlott, a baleset évében a tanulmányait magántanulóként fejezte be, majd az általános iskola 7. osztályában megkísérelte a tanulást az osztályban folytatni, de a középiskolában ismét magántanuló lett. Jelenleg a ... Gimnáziumának levelező tagozatának 9.osztályos tanulója és a ... Művelődési Központ tanfolyamán is részt vesz.

A balesetet követően számos műtétet végeztek az I. rendű felperesen, így egyebek között plasztikai műtéteket is, azonban a mozgásszervi állapota az elszenvedett sérülések és azok részben szövődmiényes gyógyulása miatt korának megfelelő egészséges személyhez képest jelentősen rosszabb. Gerincsérülése miatt állandó hátfájdalmakkal küszködik, bal térdízületének terhelhetősége, mozgásképesége csökkent, két lábfejének mérete és mozgása is egymástól eltér. Az I. rendű felperesnél az elszenvedett mozgásszervi és gerincsérülések, testi torzulások és hegek szomatikus csökkentértékűség-érzést és betegségtudatot alakítottak ki, melyet fegyelmezetten igyekszik viselni. Bátyjával és családjával a kapcsolata szorosabbá vált, az emberi kapcsolatai részben megmaradtak, részben képes volt újakat kialakítani. Átlagos intellektuális teljesítményű, megfelelő mentális fékrendszerű, inkább aktív, de mindig a körülményekhez tapadó és azok hatásaira érzékenyebben reagáló, szenzitív viszonyulású, saját szempontjait tekintő, decentrálásra kevésbé képes, pszichaszténiára hajló, fokozott betegségtudatú, rosszul adaptálódó, esetenként fékezetlen indulatú impulzív személyiség. A káresemény miatt pszichés terápiát és a gyógykezelést elutasította, arra nem szorul. Összességében az I. rendű felperes a balesettel összefüggő maradványállapota miatt a balesetet megelőző időszakhoz képest jelentős mértékben megnehezítettnek tekinthető, öt 8 millió Ft nem vagyoni kártérítés illeti meg.

A balesetet követően a II. rendű felperes az I. rendű alperes gondozásában fokozottan részt vett a felperesek édesanyjának egészségi állapota miatt, ápolási díjban részesült, jelenleg főiskola esti tagozatán tanul. Az I. rendű felperes balesetét aggodalommal és szorongással élte meg, a baleset óta eltelt időben I. rendű felperessel a kapcsolata szorosabbá vált, kb. 2 évig ápolta a testvérét, családi és emberi viszonyai megfelelőek, munkát vállalt, partnerkapcsolata kb. 1 éves. Átlagos intellektuális teljesítményű, aktivitásra törekvő, erős mentális fékrendszerű, de sekélyes önismeretű, kevés örömforrású, csökkent érdeklődésű, szegényes affektív életű, ugyanakkor aktuális feszültségeit esetenként robbanásszerűen levezető, sablonos élményvilágú koartált személyiség. A káresemény miatt pszichés terápiára, gyógykezelésre nem szorul. A II. rendű felperesnél tapasztalható tünet együttesek okozati összefüggésben állhatnak az I. rendű felperest ért maradandó egészségkárosodásból adódó nehézségekkel, és emiatt 500.000,- Ft nem vagyoni kártérítésre jogosult.

A balesettel kapcsolatosan az I. és II. rendű felpereseket az alábbi vagyoni károk érték:

1.) Az I. rendű felperes a kórházból való elbocsátását követően szükség szerinti kontroll vizsgálatokra, állapotfenntartó kezelésekre, gyógyúszásra, gyógytornára, illetőleg iskolában való szállítása személygépkocsival indokolt volt. Jelenleg a tömegközlekedés használatában csak erősen korlátozottan, de nem képtelennek minősül, a lehetőség szerinti személygépkocsival való közlekedés elfogadható. Az I. rendű felperes 2006-ban a jogosítványt megszerezte, azonban önállóan személygépkocsit nem vezet. A felperesi család 2005. novembere óta saját személygépkocsival rendelkezik. A felperesek 2002. március 5-től, 2006. augusztus 31-ig átlagosan havi 15.000,- Ft, mindösszesen 810.000,- Ft közlekedési többletköltségre jogosult.

2.) A baleset következtében az I. rendű felperes testi és pszichés állapotát is figyelembe véve kísérő igénybevétele elfogadható orvosszakértői szempontból, a bíróság az ezzel kapcsolatos havi költséget havi 3.500,- Ft-ban állapította meg, így a felperesek 2004. április 16-tól 2006. december 31-ig tartó időszakra 194.250,- Ft-ra jogosultak.

- 3.) Gyógyszerek, gyógyhatású természetes készítmények címén 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig havi 18.000,- Ft alapul vételével mindösszesen 999.000,- Ft megállapítása indokolt.
- 4.) Gyógytorna végzése jelenleg és a jövőben is indokolt, az I. rendű felperes 2005. júliusától a megtanult tornagyakorlatokat otthon saját maga, gyógytornász segítségével, igénybevétele nélkül végzi. Így ezen a címen 2002. április 16-tól 2005. június 30-ig havi 20.000,- Ft alapul vételével 770.000,- Ft megállapítása indokolt.
- 5.) Gyógyúszás jelenleg és a jövőben is meg nem határozható ideig legalább 1-2 hét gyakorisággal indokolt az I. rendű felperes részére a balesettel összefüggésben kialakult állapota miatt. Így ezen a címen 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig átlagosan havi 5.440,- Ft kiadás, mindösszesen 301.920,- Ft merült fel.
- 6.) Kulturális többletkiadás 2002. április 16-tól 2002. július 16-ig indokoltan merült fel, így havi 3.000,- Ft alapulvétellel 9.000,- Ft állapítható meg.
- 7.) Háztartási kisegítő többletköltsége címén 2002. április 16-tól 2003. május 16-ig havi 20.000,- Ft alapulvétellel (összesen 240.000,- Ft) indokolt az I. rendű felperes balesetből adódó állapota miatt minden fajta háztartási munka tekintetében. 2003. május 16-tól 2006. november 30-ig már csak a közepesnél nehezebb, kényszertartást, vagy az alsó végtagokra fokozott megterhelést jelentő munkák tekintetében fogadható el, így erre az időszakra havi 10.000,- Ft (összesen 425.000,- Ft), azaz mindösszesen 665.000,- Ft kiadás merült fel.
- 8.) Ápolás 2004. április 16-tól 2004. július 16-ig volt indokolt, havi 20.000,- Ft alapul vételével 60.000,- Ft kiadás merült fel. Gondozás ezt követően 2002. július 16-tól 2003. július 16-ig volt indokolt havi 10.000,- Ft figyelembe vételével. Ezen a címen 150.000,- Ft kiadás merült fel.
- 9.) Telefon többletköltség címén 2002. április 16-tól 2002. június 16-ig havi 3.000,- Ft alapulvétellel összesen 6.000,- Ft felperesi kiadás volt indokolt.
- 10.) Élelem feljavítás címén havi 3.000,- Ft alapul vételével 2002. április 16-tól, 2002. június 30-ig terjedő időre 10.500,- Ft költség merült fel.
- 11.) Plasztikai műtetet 2005. május 12-től végeztek el az I. rendű felperesen, ennek megtérítése ugyancsak indokolt.
- 12.) Orvosi vizsgálat költsége címén 3.000,- Ft megállapítása indokolt.
- 13.) Az I.-II. rendű felperesek javára költségpótló járadék megállapítása indokolt az alábbiak szerint:
 - közlekedési többletköltség címén 2006. szeptember 1-től december 31-ig havi 15.000,- Ft alapulvétellel 60.000,- Ft a hátralékos járadék összege, valamint ezen a címen 2007. január 1-től havi 15.000,- Ft járadékra jogosultak.
 - kísérő költsége címén 2006. december hónapra 3.500,- Ft hátralékos járadék állapítható meg, és 2007. január 1-től pedig folyamatosan ez a 3.500,- Ft járadék megállapítása indokolt.
 - gyógyszerköltség címén 2006. december hónapban 18.000,- Ft hátralékos járadék és 2007. január 1-től pedig folyamatosan havi 18.000,- Ft járadék megállapítása indokolt.
 - gyógyúszás költsége címén 2006. december hónapra 5.440,- Ft hátralékos járadék megállapítása indokolt és 2007. január 1-től kezdődően pedig folyamatosan havi 5.440,- Ft járadék indokolt.
 - háztartási kisegítő címén 2006. december hónapra 10.000,- Ft hátralékos járadék, 2007. január 1-től pedig folyamatosan havi 10.000,- Ft járadék megállapítása indokolt.
 - többletcipő címén 2005. március 1-től havi 3.000,- Ft járadék megállapítása indokolt, így 2005. március 1-től, 2006. december 31-ig mindösszesen 66.000,- Ft, 2007. január 1-től pedig folyamatosan havi 3.000,- Ft járadék indokolt. A fentiekre tekintettel a hátralékos járadék összege 162.940,- Ft.

Az alperes az I. rendű felperes részére a keresetlevél benyújtásáig 2.886.613,- Ft-ot fizetett meg.

A bíróság a fenti tényállást a II. rendű felperes személyes előadása, a peres felek jogi képviselőinek nyilatkozatai, a tanúként meghallgatott X3, X4, X5, X6 vallomása, a beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény, valamint a csatolt iratok tartalma alapján állapította meg.

A felperesek a módosított kereseti kérelmükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az I. rendű felperes javára 10.000.000,- Ft, a II. rendű felperes javára pedig hozzátartozó jogán 3.000.000,- Ft nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után 2002. március 5-től járó késedelmi kamat megfizetésére. Az I. rendű felperest a balesetben maradandó egészségkárosodás érte, mely miatt a korábbi teljes egészséges aktív életvitele teljesen megváltozott, és ez az egészséges, harmonikus családi életük mindennapjaiban jelentős változásokat, nehézségeket eredményezett, mely pszichikailag is megviseli a családot. A károkozással sérült az I. rendű alperesnek a lelki és testi épséghez, valamint az egészséghez fűződő személyiségi joga. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy az I. rendű felperesnél a 67%-os munkaképesség csökkenés, az I. rendű felperes koránál sokkal rosszabb fizikális állapotban van, újabb műtétek szükségesek, szülési esélyei kétségesek, vizelettartási problémái is vannak. Az I. rendű felperes tanulmánya megváltozott.

A II. rendű felperes esetében a baleset a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogát sértette, a balesetet követően az I. rendű felperes ápolása csak az ő segítségével tudta a család megoldani, pszichés problémái lettek a mindennapi életvitele a fiatal kora ellenére nagyon beszűkült.

A vagyoni kártérítés körében az I. és II. rendű felperesek javára egyetemlegesen kérték az alperes marasztalását az alábbi követelések körében.

1.) Közlekedési többletkiadás címén 2002. március 5-től 2005. augusztus 31-ig havi 15.000,- Ft alapulvételével 630.000,- Ft és ennek 2002. december 1-től járó 11%-os késedelmi kamata, valamint 2005. szeptember 1-től 2006. április 30-ig 96.000,- Ft és ezen összegnek 2006. január 1-től számított késedelmi kamata megfizetésére kérték az alperest kötelezni. 2006. szeptember 1-től pedig havi 138.000,- Ft járadék megtérítését kérték akként, hogy 2006. november 30-ig 414.000,- Ft lejárt járadék és ezen összeg után 2006. október 1-től számított késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től kezdődően havi 138.000,- Ft járadék megfizetésére kötelezze a bíróság az alperest. Hivatkoztak arra, hogy az iskolában az I. rendű felperes magántanuló lett, tömegközlekedni nem tud, ezért taxival jár.

2.) Kísérő költsége címén 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig havi 10.000,- Ft, összesen 555.000,- Ft és ezen összeg után 2004. augusztus 1-től számított középátlagos késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az alperest azzal, hogy 2006. december 1-től havi 10.000,- Ft járadék igényt érvényesítenek. Ezen jogcímet a Ptk. 359. §-a alapján általános kártérítés címén terjesztették elő.

3.) Gyógyszer, gyógyhatású természetes készítmények címén 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig havi 18.000,- Ft alapulvételével 999.000,- Ft és ennek 2004. augusztus 1-től számított törvényes késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től havi 18.000,- Ft járadék megfizetését kérték. Hivatkoztak arra, hogy az I. rendű felperes állandó gyógyszer szedésre szorul és ezen kívül az orvosi iratok szerint gyógyhatású készítmények szedése is indokolt, az összecszerülést a becsatolt számlákon túl X3 tanúvallomása támasztja alá.

4.) 2002. április 16-tól 2005. júliusáig havi átlagosan 20.000,- Ft többletkiadás merült fel a gyógytorna címén, ezért 770.000,- Ft és ennek 2003. december 1-től számított késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

5.) Gyógyújszás többletköltség címén 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig 301.920,- Ft és ezen összeg után 2004. augusztus 1-től számított késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től kezdődően havi 5.440,- Ft járadék megfizetésére kérték az alperest kötelezni. Előadásuk szerint az I. rendű felperes állapotának javítása céljából jár átlagosan heti két alkalommal gyógyújszásra, melynek a havi költsége a kísérő figyelembe vételével 5.440,- Ft.

- 6.) Kulturális többletkiadás címén 2002. április 16-tól 3 hónapra, 3.000,- Ft alapul vételével mindösszesen 9.000,- Ft és késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni.
- 7.) Háztartási kisegítő többletköltsége címén 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig havi 20.000,- Ft alapul vételével 1.110.000,- Ft és ennek 2004. augusztus 1-től számított 11%-os késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től havi 20.000,- Ft járadék megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Előadták, hogy a kórházból való elbocsátást követően a családtagoknak több napi házimunkát kellett végezni, és ezen erőfeszítés ellenértékeként jelölték meg ezt az összeget.
- 8.) Ápoló, gondozó többletkiadása címén 2002. április 16-tól egy évig havi 20.000,- Ft alapul vételével kérték az alperes marasztalását.
- 9.) Telefon többletköltség címén havi 3.000,- Ft alapul vételével, mivel telefonon intézi az I. rendű felperes a szükséges ügyeit, iskolai tanulmányait és internet használatra is szüksége van 2002. április 16-tól, 2006. november 30-ig 166.500,- Ft és ezen összeg után 2004. augusztus 1-től járó 11%-os késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től havi 3.000,- Ft járadék megfizetésére kérték kötelezni az alperest általános kártérítés címén.
- 10.) Élelem feljavítás címén 2002. április 16-tól havi 3.000,- Ft többletkiadással számolva 2002. július 30-ig 10.500,- Ft és ezután járó késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től havi 3.000,- Ft járadék megfizetésére kérték az alperest kötelezni, mivel a balesetből eredő egészségi állapota miatt az I. rendű felperesnek vitamindús, ásványi anyagokban gazdag étrendet, zöldségek, gyümölcsök, vitamin készítmények fogyasztására van szüksége.
- 11.) Ultrahangvizsgálat költsége címén 7.000,- Ft és ennek 2003. október 10-től járó késedelmi kamata megfizetésére kérték becsatolt számla alapján az alperest kötelezni.
- 12.) Többletcipő vásárlása címén 2005. március 1-től havi 3.000,- Ft járadék folyósítását igényelték 2006. november 30-ig, mindösszesen 63.000,- Ft és 2006. január 1-től számított késedelmi kamata, valamint 2006. december 1-től havi 3.000,- Ft járadék folyósítását kérték. Előadták, hogy a baleset folytán az I. rendű felperes két lábának a mérete egymástól eltér, ezért mindig két méretű cipő vásárlása szükséges, azonban csak sportcipő az, amelyet az I. rendű felperes kényelmesen tud hordani.
- 13.) Plasztikai műtét költsége címén 23.000,- Ft és annak 2005. május 12-től számított késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest a becsatolt számlák alapján.
- 14.) Pendrive költség címén 3.990,- Ft és annak 2005. április 9-től járó késedelmi kamata megfizetésére kérték az alperest kötelezni hivatkozással arra, hogy a pendrivera az I. rendű felperesnek a magántanulói jogviszonya miatt van szüksége.
- 15.) Orvosi vizsgálat költsége címén 3.000,- Ft és annak 2006. április 5-től járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Kérték továbbá a felperesek, hogy a járadék, valamint az alperes által elismert követelések tekintetében a bíróság állapítsa meg az ítélete előzetes végrehajthatóságát, valamint kérték, hogy a Ptk. 293. §-a alapján számítsa be a bíróság az alperesnek a kárrendezési eljárásban foganatosított teljesítését.

Az alperes érdemi ellenkérelmében előadta, hogy a balesetet okozó gépjármű valóban nála rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással. Előlegként a kárrendezési eljárás során az I. rendű felperesnek kifizettek mindösszesen 2.886.613,- Ft-ot, hivatkozása szerint az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítési igénye ezzel megfizetésre került. Előadása szerint a balesettel összefüggő I. rendű felperesi munkaképességcsökkenés 45%-ban állapítható meg, vitatta az orvosszakértő által megállapított 67% mértékű baleseti eredetű munkaképességcsökkenést tekintettel arra, hogy az orvosszakértő az I. rendű felperes jelenlegi állapotát jobbnak írja le, mint a 3 évvel ezelőtt készült orvosszakértői vélemények. Indítványozta a szakértői testület kirendelését annak megállapítása végett, hogy az I. rendű felperes milyen baleseti eredetű munkaképességcsökkenést szenvedett.

Megalapozatlannak találta továbbá a felperes azon hivatkozását, amely az I. rendű felperes jövőbeni terhességi, illetőleg szülési nehezítettségére utal.

A II. rendű felperes nem vagyoni kártérítési igényének elutasítását kérte vitatva azt, hogy életvitele tartósan és maradandóan beszűkült volna az I. rendű felperes balesetével összefüggésben. Bár ápolási segélyen volt a II. rendű felperes 2006. júniusáig, azonban az orvosszakértői vélemény szerint az I. rendű felperes 3 hónapig szorult ápolásra és 1 évig gondozásra, tehát 2003. júniusát követően ilyen jellegű segítségre nem szorult. Vitatta továbbá azt a tényt is, hogy összefüggés lenne azon körülmény között, hogy a baleset miatt hagyta abba a II. rendű felperes a felsőfokú tanulmányait, illetve, hogy a gyógyhatású készítmények megvásárlása érdekében volt szükséges a II. rendű felperes munkavállalása.

1.)A vagyoni kártérítés vonatkozásában a közlekedési többletköltség teljes elutasítását kérte. Az orvosszakértői vélemény alapján az I. rendű felperes nem alkalmatlan a tömegközlekedésre, a felperes által igényelt taxiköltség teljes egészében megalapozatlan és indokolatlan, valamint a felperesi család rendelkezik személygépkocsival.

2.)Kísérő költsége címén a teljes árú BKV bérlet 50%-át ismerte el az alperes havi 3.500,- Ft összegben.

3.)A gyógyszerek, gyógyhatású készítmények vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy a fájdalomcsillapító és bőrgyulladásgátló szerek alkalom szerinti használata indokolt, ezért havi 3.000,- Ft-ban ezt az igényt elfogadta, azonban a gyógyhatású készítmények vonatkozásában a felperesi igény teljes elutasítását kérte hivatkozva arra, hogy az orvosilag nem igazolt rendkívül drága és hatásában bizonytalan készítmények. Utalt továbbá arra az ellentmondásra, hogy az I. rendű felperes igényének előterjesztése mellett napi 1 doboz cigarettát szív el.

4.)A gyógytorna költsége vonatkozásában 2002. április 16-tól 2005. július 26-ig annak igazolását kérte, hogy az I. rendű felperes a gyógytornát mettől-meddig végezte OEP támogatással, az orvosszakértői vizsgálat időpontjában betanult gyógytornát már saját maga végezte otthon hozzátartozói segítséggel. Az igény összezszerűségét vitatta.

5.)A gyógyúszás vonatkozásában 2002. június 5-től az igény jogalapját elfogadhatónak tartja, annak igazolását követően, hogy mettől-meddig vett igénybe OEP támogatással gyógyúszást az I. rendű felperes havi 4.000,- Ft-ban az igényt elismerte.

6.),8.)A kulturális többletköltség, ápolás, gondozás költsége címén úgy nyilatkozott, hogy a felperesi igényt már megfizette, ezen túlmenően annak elutasítását kérte.

7.)A háztartási kisegítő költsége címén hivatkozott arra, hogy a balesetkor az I. rendű felperes 13 éves volt, tehát nehéz háztartási munkát nem végzett, a jövőre vonatkozóan I. rendű felperes önálló életvitele esetén tartja megalapozottnak a nehéz háztartási munkák vonatkozásában az igényt az orvosszakértői vélemény alapján.

9.)A telefon többletköltség vonatkozásában annak összezszerűségét a felperesek nem igazolták, 2004. október 20. óta internettel rendelkeztek, kereseti kérelem elutasítását kérte.

10.)Az élelem feljavítás címén a szakértői vélemény alapján járó igényt az alperes megfizette, az ezt meghaladó igény elutasítását kérte.

11.)Az ultrahang vizsgálat körében annak igazolását kérte, hogy az OEP által támogatott ultrahang vizsgálat mellett miért volt erre szükség, ezért ennek elutasítását kérte.

12.)A többletcipő vonatkozásában a szakorvos által felírt gyógycipő költségének térítését számla alapján nem vitatta.

13.)A plasztikai műtét költségét nem vitatta.

14.)A pendrive vonatkozásában az igény elutasítását kérte.

15.)Az orvosi vizsgálat költségét nem vitatta.

Az alperes hivatkozása szerint az alperesi teljesítés beszámítása a Ptk. 293. §-a alapján megalapozatlan.

A kereseti kérelem a rendelkező részben írt mértékig alapos.

A bíróság a perbeli baleset körülményeit és következményeit, valamint az I. rendű felperes egészségi állapotában beállt változást és annak mértékét, annak jövőbeni várható alakulását, valamint a felperesek pszichés állapotát a II. rendű felperes személyes előadása, a tanúvallomások, a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény, a büntető bírósági ítélet, valamint a csatolt iratok tartalma alapján állapította meg, és ezeket a bizonyítékokat a bíróság a maguk összességében értékelte és meggyőződése szerint bírálta el a Ptk. 206. § (1) bekezdése alapján.

Az alperes kártérítési felelőssége a Ptk. 345. § (1) bekezdése, valamint a balesetkor hatályban volt 171/2000. (X.13.) Korm.rend. 2. § (1) bekezdése alapján áll fenn.

A bíróságnak ezt követően a kereseti kérelem összecszerúségét kellett vizsgálnia. A nem vagyoni kár körében a bíróságnak azt kellett megállapítani, hogy a perbeli baleset következtében a felpereseket milyen nem vagyoni kár érte, a nem vagyoni kár mértékének megállapításánál figyelembe vette a balesetkori ár- és értékviszonyokat is.

A bíróság a beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt megalapozottnak és aggálytalannak találta, ezért azt ítélezése alapjául elfogadta.

Az I. rendű felperes vonatkozásában az alperes vitatta az orvosszakértő által megállapított baleseti eredetű munkaképességcsökkenés mértékét. A peres felek által az orvosszakértői véleménnyel kapcsolatosan előterjesztett észrevételek kapcsán a bíróság meghallgatta személyesen Dr. ... orvosszakértőt, aki személyes meghallgatása alkalmával is úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű felperes vonatkozásában a 67%-os mértékű baleseti eredetű munkaképesség csökkenés megállapítható. Azt nem vitatta, hogy a korábban beszerzett orvosszakértői véleményekhez képest a felperes állapotában javulás történt, azonban ez nem jelenti azt, hogy a baleseti eredetű munkaképességcsökkenés mértéke csökkenne. A bíróság ezt a szakértői érvelést elfogadta és ezért az alperesnek a szakértői testület kirendelésére vonatkozó indítványának nem adott helyt, azt elutasította. Ugyanezen indok miatt mellőzte a bíróság az I. rendű felperes neurológusának tanúkénti meghallgatását.

A nem vagyoni kártérítés mértékének megállapítása során az igen súlyos, maradandó fogyatékoságot okozó baleset az I. rendű felperest gyermekkorában érte, nem férhet kétség ahhoz, hogy az életvitele a balesetet megelőző időszakhoz képest súlyosan megnehezedett és a baleset kihat az I. rendű felperes személyiségére és viselkedésére, az emberi kapcsolataira, a tanulmányaira, valamint a további személyiség fejlődésére is. A felperesi hivatkozással szemben az orvosszakértői vélemény alapján jelenleg nem állapítható az meg kétséget kizáróan, hogy az esetleges terhesség, illetőleg szülés milyen hatással lehet az I. rendű felperesre, erre az orvosszakértői vélemény csak egy valószínűsítést adott. A pszichológus szakvéleménye alapján megállapítható az, hogy az I. rendű felperest pszichésen a baleset mennyire érintette, az a körülmény, hogy a helyzetet kezelni igyekszik, nem jelenti azt, hogy ennek hatása nem érvényesülne a nem vagyoni kártérítés során. Az sem vitás, hogy az I. rendű felperes esetében a balesettel az élethez és testi épséghez, egészséghez való személyiségi joga is sérült. Mindezen körülmények átfogó vizsgálata és mérlegelése alapján a bíróság az I. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés mértékét 8.000.000,- Ft-ban állapította meg.

A bíróság a II. rendű felperes esetében bizonyítottan találta azt, hogy a baleset következtében az életvitele, életkörülményei megváltoztak. A per adatai alapján megállapítható az, hogy a balesetet követően a II. rendű felperes volt az, aki hosszabb időn keresztül az I. rendű felperest ápolta,

gondozta, jelenleg is ő az, aki kíséri a vizsgálatokra, kontrollokra, gyógyúszásra, ezt alátámasztotta a perben beszerzett orvosszakértői vélemény, illetőleg X3 és X5 tanúvallomása is. A bíróság álláspontja szerint azonban a II. rendű felperes felemelt kereseti kérelmében megjelölt 3.000.000,- Ft-os nem vagyoni kártérítési igényt eltúlzott és azt valamennyi körülmény átfogó mérlegelésével 500.000,- Ft-ban állapította meg.

A nem vagyoni kártérítés megfizetésére az alperes a Ptk. 355. § (1) és (2) bekezdése alapján köteles azzal, hogy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját - a kereseti kérelemtől eltérően - a Ptk. 298. § b.) pontja és a módosított 301. § (1) bekezdése alapján a balesetet követő naptól, 2002. március 6-tól kezdődően állapította meg.

A bíróság az I. és II. rendű felperesek javára fizetendő vagyoni kártérítést a Ptk. 355. § (1), (2) és (4) bekezdései alapján az alábbiak szerint állapította meg:

1.) Közlekedési többletköltség.

A perben rendelkezésre álló orvosi iratok tanúsága szerint a balesetet követően az I. rendű felperes hosszú időn keresztül nem volt alkalmas arra, hogy tömegközlekedést vegyen igénybe, erre figyelemmel a bíróság megítélése szerint a felperesek által előterjesztett igényből a havi 15.000,- Ft-os elfogadható 2002. március 5-től 2006. augusztus 31-ig terjedő időre. A bíróság nem fogadta el ettől kezdődően a felemelt összeg iránti igényét 2005. szeptember 1-től 2006. április 30-ig terjedő időszakra azzal, hogy az iskolába az I. rendű felperes taxival jár, ez a felperesi igény eltúlzott. Az orvosszakértői vélemény alapján ugyanis az I. rendű felperes a tömegközlekedés használatában erősen korlátozottnak, de nem képtelennek minősül. Tehát a tömegközlekedés különösen kísérő igénybevételével elfogadható. Emellett a felperesek édesanyja személygépkocsival is rendelkezik 2005. novembere óta, így a személygépkocsival való szállítás is megoldható, emellett az I. rendű felperes 2006. végén jogosítványt is szerzett. A fenti körülmények mérlegelésével a bíróság a havi 15.000,- Ft alapul vételével állapította meg a közlekedési többletköltséget 2002. március 5-től 2006. augusztus 31-ig terjedő időszakra 810.000,- Ft-ban ($15.000 \times 58 = 810.000,- \text{ Ft}$).

2.) Az orvosszakértői vélemény alapján a kísérő igénybevétele elfogadható, azonban a felperesek által igényelt havi 10.000,- Ft igény eltúlzott. Tekintettel a közlekedési költségtérítés körében kifejtettekre, a bíróság az alperesi ellenkérelemben foglaltakkal egyezően a költségtérítés havi összegét a BKV bérlet 50%-ban, havi 3.500,- Ft-ban állapította meg 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig 194.250,- Ft ($55,5 \times 3.500 = 194.250) \text{ Ft-ban}$.

3.) A gyógyszerek, gyógyhatású készítmények vonatkozásában a bíróság alaposnak találta 2002. április 16-tól 2006. november 30-ig terjedő időszakra a havi 18.000,- Ft, mindösszesen 999.000,- Ft megtérítése iránti igényt. A gyógyszerek vonatkozásában az orvosszakértő is úgy nyilatkozott, hogy általános és helyi fájdalomcsillapító készítmények, esetleg bőrgyulladás csökkentő szerek alkalmazása indokolt. Az alperesi hivatkozással szemben az orvosszakértő nem állapította meg azt, hogy a gyógyhatású készítmények alkalmazása és hatása indokolatlan lenne, és ugyanakkor az sem bizonyított, hogy gyógyszerek, illetőleg gyógyhatású készítmények hatását az I. rendű felperes dohányzása negatív irányba befolyásolná. Köztudomású tény, hogy a gyógyhatású készítmények alkalmazása a betegek között rendszeresnek mondható, azok használatát általában az orvosok nem tiltják, esetenként javasolják. Ezért a bíróság ezen körben a keresetnek helyt adott.

4.) A gyógytorna vonatkozásában a bíróság a felperes módosított igényét megalapozottnak tartotta, annak indokoltságát az orvosszakértői vélemény alapján kétséget kizáróan meg lehet állapítani, és annak összegszerűsége nem eltúlzott. Ezért a felperesek módosított kereseti kérelmével egyezően ezen a címen 770.000,- Ft megtérítése alapos. ($38,5 \times 20.000 = 770.000,- \text{ Ft}$)

5.) A gyógyúszás vonatkozásában ugyancsak annak indokoltsága az orvosszakértői vélemény alapján megalapozottnak, annak havi 5.440,- Ft-os költsége nem eltúlzott. Ezért 2002. április 16-tól

2006. november 30-ig havi 5.440,- Ft megállapítása indokolt, mindösszesen 301.920,- Ft ($5440 \times 55,5 = 301.920$) Ft.

6.) A kulturális többletköltség vonatkozásában az orvosszakértői vélemény alapján 3 hónapra vonatkozóan a kulturális többletkiadás indokolt, ezért annak összezszerúségét a felperesi módosított keresettel egyezően megállapítva a bíróság az alperes által fizetendő összeget 9.000,- Ft-ban állapította meg 2002. április 16-tól 2002. július 16-ig terjedő időszakra ($3 \times 3000 = 9000,-$ Ft).

7.) A háztartási kisegítő körében a szakértői vélemény úgy nyilatkozott, hogy 1 évig elfogadható minden háztartási munka vonatkozásában. Ezért 2002. április 16-tól, 2003. április 16-ig a kereseti kérelemmel egyezően havi 20.000,- Ft-ban állapította meg ennek költségét ($12 \times 20000 = 240.000,-$ Ft). Ezt követően azonban a szakértői vélemény alapján a háztartási többletkisegítő csak a közepesnél nehezebb és a kényszertartást, vagy az alsó végtagokra fokozott megterhelést jelentő munkák tekintetében fogadhatók el, ezért azt a bíróság havi 10.000,- Ft-ban állapította meg 2003. május 16-tól, 2006. november 30-ig terjedő időszakra. Mindezek alapján további havi 425.000,- Ft megtérítése indokolt ($42,5 \times 10000 = 425.000,-$ Ft). A fentiek alapján a háztartási kisegítő címén a felperesek igénye 665.000,- Ft mértékig alapos.

8.) Ápoló és gondozó címén az orvosszakértői vélemény alapján az állapítható meg, hogy a balesetet követő 3 hónapos időtartamban ápoló igénybevétele indokolt, így 2002. április 16-tól július 16-ig ezen a címen 60.000,- Ft ($3 \times 20000 = 60.000,-$ Ft) többletkiadás merült fel. Majd a gondozás 2002. július 16-tól 2003. augusztus 16-ig terjedő időtartamra volt indokolt, annak összege mérlegelés alapján havi 10.000,- Ft. Mivel a felperesek összesen egy évi időtartamban tartották fenn ezt az igényét a keresetmódosításban, ezen a címen az alperes 150.000,- Ft tőke megfizetésére köteles.

9.) Az élelem feljavítás címén 2002. április 16-tól 2002. június 30-ig megalapozott az orvosszakértői vélemény alapján a felperes módosított kereseti kérelme, ezért ezen a címen 10.500,- Ft megfizetésére köteles az alperes. ($3,5 \times 3000 = 10.500,-$ Ft)

10.) A plasztikai műtét címén előterjesztett kereseti kérelem teljesítését az alperes nem ellenezte, így a bíróság ezzel egyezően marasztalta 23.000,- Ft megfizetésében, valamint ugyancsak elismerte a 3.000,- Ft orvosi költségre vonatkozó felperesi igényt, így a bíróság az alperest ezzel egyezően marasztalta.

Az alperes vitatta a felperesek telefonköltségét, illetőleg az ultrahanggal kapcsolatos igényüket, ezzel kapcsolatosan a felperesek érdemi bizonyítást nem ajánlottak fel, ennek következményeit a felpereseknek maguknak kell viselni, ezért azt a bíróság elutasította. (Pp.164.§ (1) bekezdés)

A bíróság a felperesek által előterjesztett járadék iránti igényt az alábbiak szerint tartotta megalapozottnak:

1.) A közlekedési járadék vonatkozásában a közlekedési többletköltségek körében kifejtett indokok alapján a járadék összegét havi 15.000,- Ft-ban állapította meg azzal, hogy 2006. szeptember 1-től 2006. december 31-ig a járadék hátralékos összege 60.000,- Ft, 2007. január 1-től kezdődően a fizetendő havi járadék havi 15.000,- Ft.

2.) A kísérő vonatkozásában 2006. december hónapra állapította meg a fenti indokok alapján 3.500,- Ft-ban a hátralékos járadék összegét, 2007. január 1-től ezen a címen 3.500,- Ft megfizetésére köteles az alperes.

3.) A gyógyszer költségek vonatkozásában 2006. decemberére 18.000,- Ft-ban állapította meg a járadék iránti igényt a már hivatkozottak szerint, és 2007. január 1-től pedig folyamatosan havi 18.000,- Ft járadék megfizetésére köteles az alperes.

4.) A gyógyulás vonatkozásában is megalapozott a már kifejtettek szerint a felperesek járadék iránti igénye 2006. decemberére a hátralékos járadékigényt állapította meg 5.440,- Ft-ban, és 2007. januárjától kezdődően pedig folyamatosan köteles az alperes a járadékot megfizetni.

5.) A háztartási kisegítő vonatkozásában a már kifejtettek szerint az orvosszakértői vélemény alapján ugyancsak alapos a felperes járadék iránti igénye havi 10.000,- Ft összeg erejéig 2006. decemberében a hátralékos járadékot állapította meg a bíróság 10.000,- Ft-ban, 2007. januárjától pedig havi 10.000,- Ft járadék megfizetésére köteles az alperes.

6.) A többletcipő vonatkozásában előterjesztett járadék iránti igényt a bíróság megalapozottnak tartotta, a többletcipő vásárlás elfogadható az orvosszakértői vélemény alapján a bíróság megítélése szerint. Elfogadható és méltányolható az a felperesi előadás, amely szerint sportcipő az, amelyben az I. rendű felperes kényelmesen és komfortosan tud közlekedni, ezt X3 tanúvallomása is alátámasztotta, ezért elutasította azt az alperesi álláspontot, hogy csupán gyógycipő megtérítése lenne az alperes köteles. Ezért a keresettel egyezően 2005. március 1-től havi 3.000,- Ft-ban állapította meg a fizetendő járadékot azzal, hogy 2005. március 1-től 2006. december 31-ig annak összege 66.000,- Ft, 2007. január 1-től pedig folyamatosan kell fizetni az alperesnek ezt a járadékot.

A bíróság a késedelmi kamatfizetésről a Ptk. módosított 301. § (1) bekezdése alapján rendelkezett akként, hogy a nem vagyoni kártérítés, a plasztikai műtét és az orvosi vizsgálat kivételével a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját középárányosan állapította meg.

A bíróság az alperes által teljesített összeg beszámításáról a Ptk. 293. §-a alapján rendelkezett a felperesi kérelemmel egyezően, mivel részben voltak olyan igények, melyeket az alperes teljes egészében elismert, és voltak amelyeket részben elismert és teljesített.

A járadék, valamint az alperes által elismert plasztikai műtét és orvosi vizsgálat költségének vonatkozásában a bíróság rendelkezett az előzetes végrehajthatóságról a Pp. 231. § a.) pontja és d.) pontja alapján.

A bíróság a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Figyelemmel arra, hogy a jelen per tárgyi költségmentes, a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdés h.) pontja alapján, ezért a felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illetéket az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Budapest, 2007. január 15.

dr. Jaszenovicsné dr. Kósa Csilla sk.
bíró

IBF: 2007. február 14.
Leírva: 2007. február 16.
Panajotisz Lászlóné írnok
A kiadmány hitelül:

